KYSELYLOMAKE: FSD4127 SOSIAALIBAROMETRI 2025

QUESTIONNAIRE: FSD4127 SOCIOBAROMETER 2025

TÄMÄ KYSELYLOMAKE ON OSA YLLÄ MAINITTUA YHTEISKUNTATIETEELLISEEN TIETOARKISTOON ARKISTOITUA TUTKIMUSAINEISTOA.

KYSELYLOMAKETTA HYÖDYNTÄVIEN TULEE VIITATA SIIHEN ASIANMUKAISESTI LÄHDEVIITTEELLÄ.

THIS QUESTIONNAIRE FORMS A PART OF THE ABOVE MENTIONED DATASET, ARCHIVED AT THE FINNISH SOCIAL SCIENCE DATA ARCHIVE.

IF THE QUESTIONNAIRE IS USED OR REFERRED TO IN ANY WAY, THE SOURCE MUST BE ACKNOWLEDGED BY MEANS OF AN APPROPRIATE BIBLIOGRAPHIC CITATION.

DETTA FRÅGEFORMULÄR UTGÖR EN DEL AV DEN OVANNÄMDA DATAMÄNGDEN, ARKIVERAD PÅ FINLANDS SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA DATAARKIV.

OM FRÅGEFORMULÄRET ÄR UTNYTTJAT ELLER REFERERAT TILL MÅSTE KÄLLAN ANGES I FORM AV BIBLIOGRAFISK REFERENS.

SÄHKÖPOSTIOTSIKKO:
Vastaa Sosiaalibarometri 2025 -kyselyyn: sote-palvelujen tila

PYYDÄN VÄLITTÄMÄÄN ALLA OLEVAN VIESTIN ETEENPÄIN HYVINVOINTIALUEENNE SOSIAALITYÖNTEKIJÖILLE!

Hyvä sosiaalialan ammattilainen,

Miltä näyttävät alueesi sote-palvelut kahden toimintavuoden jälkeen? Millaisia vaikutuksia asiakkaisiin sosiaaliturvan leikkauksilla näkyy nyt? Miten yhteistyö Kelan kanssa toimii?

Haemme näihin teemoihin asiantuntija-arviotasi oheisella kyselyllä. Tuloksia julkaistaan jo maaliskuusta lähtien, ja koko julkaisu kesäkuussa. Vastaathan mahdollisimman pian, mutta **viimeistään 29.1.** Jokainen vastaus on tärkeä, jotta sote-palvelujen tilasta saadaan mahdollisimman edustava kuva.

Linkki kyselyyn:
[linkki]

Voit vastata kyselyyn myös osio kerrallaan. Jos jokin aihe on sinulle täysin vieras, on mahdollista valita vastausvaihtoehto ”en osaa sanoa” ja siirtyä kyselyssä seuraavaan osioon.

Tuloksia nostetaan julkiseen keskusteluun sote-alan tilanteen esille tuomiseksi. Julkaisu on luettavissa SOSTEn verkkosivuilla. Sähköpostiosoitteen jättäneille lähetetään linkki julkaisuun.

Kiitokset jo etukäteen ajastasi ja asiantuntemuksesi käytöstä!

Vertti Kiukas
Pääsihteeri, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Lisätietoja: tutkija Anne Eronen, [sähköpostiosoite poistettu] ja www.sosiaalibarometri.fi

Sosiaalibarometri on vakiintunut ajankohtaistutkimus, jonka SOSTE toteuttaa STEAn / sosiaali- ja terveysministeriön tuella. 34. barometri tehdään yhteistyössä Kelan tutkimuksen kanssa. Tiedonkeruusta vastaa SOSTE, joka toimii myös rekisterinpitäjänä. Kyselyt on lähetetty hyvinvointialueiden kirjaamojen kautta. Vastaukset käsitellään ja säilytetään tietoturvallisesti. Vastaajat eivät ole tunnistettavissa julkaistavista tuloksista. Aineiston tunnistetiedot poistetaan ja se arkistoidaan Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon. Yksityiskohtainen tietosuojaseloste on nähtävillä www.soste.fi/yhteystiedot/tietosuojaseloste/

Sosiaalibarometri 2025: sosiaalityöntekijät

Taustatiedot

1. Mikä on korkein koulutuksesi?

- ◯ Sosiaalityö yliopistossa
- ◯ Muu yhteiskuntatieteellinen koulutus yliopistossa
- ◯ AMK/YAMK-sosionomi
- ◯ Muu AMK/YAMK-koulutus
- ◯ Lukiokoulutus tai ammatillinen koulutus
- ◯ Muu tai useita samantasoisia tutkintoja mikä/mitkä? _____

2. Millä hyvinvointialueella työskentelet?

- ◯ Itä-Uusimaa
- ◯ Keski-Uusimaa
- ◯ Länsi-Uusimaa
- ◯ Vantaa-Kerava
- ◯ Varsinais-Suomi
- ◯ Satakunta
- ◯ Kanta-Häme
- ◯ Pirkanmaa
- ◯ Päijät-Häme
- ◯ Kymenlaakso
- ◯ Etelä-Karjala
- ◯ Etelä-Savo
- ◯ Pohjois-Savo
- ◯ Pohjois-Karjala

- ◯ Keski-Suomi
- ◯ Etelä-Pohjanmaa
- ◯ Pohjanmaa
- ◯ Keski-Pohjanmaa
- ◯ Pohjois-Pohjanmaa
- ◯ Kainuu
- ◯ Lappi
- ◯ Helsinki

3. Mikä on tehtävänimikkeesi?

- ◯ Sosiaalityöntekijä
- ◯ Sosiaalityöntekijä, erityisvastuualue (esim. kotihoito, lastensuojelu, aikuissosiaalityö)
- ◯ Johtava / vastaava sosiaalityöntekijä
- ◯ Sosiaaliohjaaja
- ◯ Sosiaalityön päällikkö / esimies / johtaja
- ◯ Muu

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelut

4. Miten seuraavat seikat toimivat hyvinvointialueellasi tällä hetkellä?

	Huonosti	Melko huonosti	Ei huonosti, ei hyvin	Melko hyvin	Hyvin	En osaa sanoa
Palvelujärjestelmän selkeys asiakkaan kannalta	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Lähipalvelut	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Sosiaalihuollon palvelut	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Terveydenhuollon peruspalvelut	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Erikoissairaanhoidon palvelut	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Tietojärjestelmien yhteensovittaminen	◯	◯	◯	◯	◯	◯

	Huonosti	Melko huonosti	Ei huonosti, ei hyvin	Melko hyvin	Hyvin	En osaa sanoa
Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyö	○	○	○	○	○	○
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	○	○	○	○	○	○
Terveydenhuollon sisältöjohtaminen	○	○	○	○	○	○
Sosiaalihuollon sisältöjohtaminen	○	○	○	○	○	○
Henkilöstön saatavuus (esim. sijaiset, avoimet virat)	○	○	○	○	○	○
Palvelujen vaikuttavuuden systemaattinen arviointi	○	○	○	○	○	○

5. Miten arvioit hyvinvointialueesi palvelujen toimivan tällä hetkellä seuraavissa asioissa?

	Huonosti	Melko huonosti	Ei huonosti, ei hyvin	Melko hyvin	Hyvin	En osaa sanoa
Asiakkaiden neuvonta ja ohjaus palveluihin	○	○	○	○	○	○
Puhelinpalvelut	○	○	○	○	○	○
Digitaaliset palvelut	○	○	○	○	○	○
Asiakkaiden opastaminen verkkoasioinnissa/verkkopalveluissa	○	○	○	○	○	○
Kasvokkaisen asioinnin mahdollistaminen sitä tarvitseville asiakkaille	○	○	○	○	○	○
Asiakkaiden ohjaaminen eri hallinnonalojen palvelujen välillä	○	○	○	○	○	○
Tiedonkulku (sis. asiakastieto) oman organisaation sisällä	○	○	○	○	○	○
Tiedonkulku (sis. asiakastieto) eri viranomaisten kesken	○	○	○	○	○	○

6. Ohjaatko asiakkaitasi sosiaali- ja terveysjärjestöjen tuen piiriin?

○ En lainkaan

- ◯ Satunnaisesti
- ◯ Säännöllisesti, missä asioissa erityisesti? _____

7. Onko asiakkaidesi ohjaaminen järjestöjen palveluihin ja tukeen muuttunut vuosien 2023–2024 aikana?

- ◯ Vähentynyt selvästi, miksi? _____
- ◯ Vähentynyt jonkin verran, miksi? _____
- ◯ Ennallaan
- ◯ Lisääntynyt jonkin verran, miksi? _____
- ◯ Lisääntynyt selvästi, miksi? _____
- ◯ En osaa sanoa

8. Missä määrin seuraavien ryhmien palvelutarpeisiin pystyttiin hyvinvointialueellasi vastaamaan vuonna 2024?

	Huonosti	Melko huonosti	Ei huonosti, ei hyvin	Melko hyvin	Hyvin	En osaa sanoa
Varhaisen tuen tarpeessa olevat perheet	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Lastensuojelun tarpeessa olevat lapset	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Tukea tarvitsevat nuoret	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Tukea tarvitsevat maahanmuuttajat	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Tukea tarvitsevat ikääntyneet	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Omaishoitajat	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Pitkäaikaissairaat	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Vammaispalveluja tarvitsevat	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Mielenterveyskuntoutujat	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Päihdekuntoutujat	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Työttömät	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Asumisen tuen palvelujen tarpeessa olevat	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea tarvitsevat	◯	◯	◯	◯	◯	◯

9. Mikä on erityisesti onnistunut hyvinvointialueellasi tähän mennessä?

10. Mitkä ovat mielestäsi lähiaikojen suurimmat huolenaiheet hyvinvointialueellasi?

11. Minkä seuraavista tahoista tulisi mielestäsi ottaa nykyistä enemmän vastuuta ihmisten hyvinvoinnista ja missä asioissa erityisesti?

Voit valita useita vaihtoehtoja.

- ☐ Ihminen itse / omatoimisuus, missä asioissa? _____
- ☐ Omaiset tai läheiset, missä asioissa? _____
- ☐ Julkinen sektori, missä asioissa? _____
- ☐ Yksityiset palvelut (yritykset ja järjestöt), missä asioissa? _____
- ☐ Järjestöt (sisältää vapaaehtoiset), missä asioissa? _____
- ☐ Seurakunnat, missä asioissa? _____

Sosiaaliturvan leikkaukset

12. Ajattele vuoden 2024 asiakkaitasi. Missä määrin työssäsi on tullut esiin asiakkaiden toimeentulon heikentyminen?

- ◯ Ei lainkaan (Voit siirtyä kysymykseen 15.)

- ◯ Vain vähän
- ◯ Jonkin verran
- ◯ Melko paljon
- ◯ Paljon

13. Missä määrin seuraavat leikkaukset vaikuttavat asiakkaiden taloustilanteen heikentymiseen?

	Ei lainkaan	Vain vähän	Jonkin verran	Melko paljon	Paljon	En osaa sanoa
Asumistuki on pienentynyt tai loppunut	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Perustoimeentulotuen enimmäisasumismenojen tarveharkintaan on tehty tiukennuksia	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Työttömyysturva on heikentynyt	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Työttömyysturvan lapsikorotukset on poistettu	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Työttömyysturvan ja asumistuen suojaosien poiston takia osa-aikatyön vastaanottaminen ei ole enää taloudellisesti kannattavaa	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Lääkkeiden omavastuuosuus on noussut	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut ovat nousseet	◯	◯	◯	◯	◯	◯
ALV:a on korotettu	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Indeksijäädytysten myötä etuuksien taso on jäänyt jälkeen elinkustannusten noususta	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Jokin muu leikkaus, mikä? _____	◯	◯	◯	◯	◯	◯

14. Millaisia vaikutuksia toimeentulon heikkenemisellä on mielestäsi ollut asiakkaiden elämään?

Valitse korkeintaan viisi keskeisintä vaikutusta.

- ☐ Ylivelkaantuminen ja maksuvaikeudet

- [ ] Pakkomuutto edullisempaan asuntoon
- [ ] Vuokrarästit tai häädöt
- [ ] Asunnottomuus
- [ ] Ei varaa lääkkeisiin
- [ ] Ei varaa hakeutua lääkäriin
- [ ] Ruoasta tinkiminen
- [ ] Ruoka-avun tarve
- [ ] Ei varaa älypuhelimeen, tietokoneeseen tai liittymiin
- [ ] Ei selviydy yllättävistä menoista (esim. puhelimen tai pesukoneen rikkoutuminen)
- [ ] Lasten harrastuksista luopuminen
- [ ] Ei varaa liikkua kotoa minnekään
- [ ] Ei varaa vapaa-ajan tai loman viettoon kodin ulkopuolella
- [ ] Sosiaalisista kontakteista vetäytyminen
- [ ] Huoli, ahdistus ja stressi lisääntynyt
- [ ] Luottamus tulevaisuuteen heikentynyt
- [ ] Päihteiden käyttö lisääntynyt
- [ ] Lasten oireilu tai pahoinvointi
- [ ] Muu, mikä? _____

15. Jos saisit muuttaa nykyisestä etuusjärjestelmästä yhden asian, mikä se olisi?

_____

_____

_____

_____

_____

Muuttuva toimeentulotuki

Voit siirtyä kysymykseen 22, mikäli et käsittele toimeentulotukiasioita.

16. Onko täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen kiristynyt alueellasi kuluneen vuoden aikana?

- ◯ Ei (Voit siirtyä kysymykseen 18.)
- ◯ Kyllä, siihen on ohjeistettu kirjallisesti.
- ◯ Kyllä, siihen on kehotettu suullisesti.
- ◯ En osaa sanoa

17. Miten täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen on kiristynyt alueellasi?

Voit valita useita vaihtoehtoja.

- ☐ Ehkäisevää toimeentulotukea myönnetään harvemmin
- ☐ Kuluihin myönnetään aiempaa pienempi summa tukea
- ☐ Kelan normin ylittäviin asumiskuluihin ei myönnetä täydentävää toimeentulotukea
- ☐ Vuokrarästeihin myönnetään harvemmin / ei lainkaan tukea
- ☐ Sähkölaskurästeihin myönnetään harvemmin / ei lainkaan tukea
- ☐ Työllistymistä tukeviin menoihin (omaehtoinen opiskelu, erilaiset luvat) ei myönnetä tukea
- ☐ Tukea ei myönnetä silloin kun on mahdollista hakea asiakasmaksujen alennusta (esim. ateriapalvelu)
- ☐ Ei myönnetä tukea lasten harrastusmenoihin
- ☐ Ei myönnetä täydentävää toimeentulotukea ruokaan, ohjataan asiakas ruoka-apuun
- ☐ Jotenkin muuten, miten? _____

18. Mitä mieltä olet seuraavista perustoimeentulotukea koskevista väittämistä?

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
Perusosien tasot ovat riittävät	◯	◯	◯	◯	◯
Hyväksyttävien asumismenojen taso on riittävä	◯	◯	◯	◯	◯
Korvattavien lääkkeiden kattavuus on tällä hetkellä tarkoituksenmukainen	◯	◯	◯	◯	◯

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
150 euron suojaosa (ansiotulovähennys) tulee säilyttää	○	○	○	○	○
Perusosan alentaminen edistää asiakkaan työllistymistä	○	○	○	○	○
Perusosan alentaminen edistää palveluihin hakeutumista	○	○	○	○	○
Perusosan alentaminen on liian monimutkainen prosessi	○	○	○	○	○
Sosiaalityön lausunnoilla on vaikutusta perusosan alentamispäätöksiin	○	○	○	○	○
Perusosan alentamisesta pitäisi luopua	○	○	○	○	○
Velvoitteesta ohjata asiakas Kelasta sosiaalitoimeen perusosan (40 %:n) alentamisen yhteydessä tulisi luopua	○	○	○	○	○
Perusosan alentamisen lisäksi tulisi olla mahdollista evätä asiakkaalta perustoimeentulotuki kokonaan	○	○	○	○	○

19. Minne asiakkaat pääsääntöisesti ohjautuvat perusosan alentamispäätöksen jälkeen?

- ○ Palvelutarpeen arvioon
- ○ Suunnitelmalliseen sosiaalityöhön
- ○ Muualle, mihin? _____

20. Miten toimeentulotuen perusosan alentamisen prosessia tulisi mielestäsi kehittää?

_____

_____

_____

_____

_____

21. Mikä on kokemuksesi mukaan toimivin tapa asiakkaiden ohjaukselle Kelasta sosiaalitoimeen?

- ◯ Sosiaalihuoltolain mukainen ohjaus
- ◯ Toimeentulotukilain mukaiset ilmoitukset
- ◯ Tarvitaan molempia
- ◯ Jokin muu, mikä? _____

Kelan palvelut ja yhteistyö Kelan kanssa

22. Mitä mieltä olet seuraavista Kelan palveluja koskevista väitteistä?

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En eri enkä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
Kelan asiakas saa tarvitsemansa palvelut	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Kelassa palvellaan asiakasta hyvin	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Kelan palveluissa otetaan huomioon asiakkaan tilanne kokonaisvaltaisesti	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Kelan lomakkeiden sisältö on asiakkaille selkeä	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Kelan etuuksia koskevat päätökset ovat asiakkaille ymmärrettäviä	◯	◯	◯	◯	◯	◯
Kelan palvelut ovat riittäviä myös asiakkaille, joilla on useita palveluntarpeita	◯	◯	◯	◯	◯	◯

23. Mitä mieltä olet seuraavista Kelan palveluiden digitalisaatiota koskevista väitteistä

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En eri enkä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa
Kelan digitaaliset palvelut ovat toimivia	○	○	○	○	○	○
Digitalisaatio on parantanut Kelan palveluiden toimivuutta	○	○	○	○	○	○
Kaikki Kelan asiakkaat eivät osaa käyttää Kelan digitaalisia palveluita	○	○	○	○	○	○
Kaikki Kelan asiakkaat eivät pysty käyttämään Kelan digitaalisia palveluita (esim. ei ole laitteita)	○	○	○	○	○	○
Digitaalisten palveluiden käyttö vapauttaa aikaa niiden asiakkaiden palveluun, jotka tarvitsevat enemmän tukea	○	○	○	○	○	○
Vaikka asiakas tarvitsisi henkilökohtaista palvelua, ohjataan hänet usein hakemaan etuutta omatoimisesti verkkopalvelun kautta	○	○	○	○	○	○
Asiakkaat, jotka eivät osaa tai pysty käyttämään Kelan digitaalisia palveluita, saavat helposti tarvitsemaansa palvelua muuten (kasvokkain, kirjeitse tai puhelimitse)	○	○	○	○	○	○

24. Miten yhteistyö Kelan ja hyvinvointialueiden välillä toimii seuraavissa palveluissa?

	Huonosti	Melko huonosti	Ei huonosti, ei hyvin	Melko hyvin	Hyvin	En osaa sanoa
Sosiaalipalvelut	○	○	○	○	○	○
Terveyspalvelut	○	○	○	○	○	○
Kuntoutuspalvelut	○	○	○	○	○	○

25. Mitä Kelan ja hyvinvointialueiden yhteistyössä tulisi erityisesti kehittää?

26. Millaisia hyviä käytäntöjä Kelan, hyvinvointialueiden ja järjestöjen keskinäisessä yhteistyössä on käytössä?

Lopuksi

27. Mitä muuta haluaisit sanoa?

28. Mikäli haluat sähköpostiisi linkin Sosiaalibarometri-julkaisuun sen valmistuttua kesäkuussa, kerro sähköpostiosoitteesi.

Osoitetta ei käytetä muuhun tarkoitukseen.